

Heerlen

Voorstel

gemeenteraad

Heerlen, 20 mei 2025

Onderwerp

Het geven van een zienswijze t.a.v. het jaarverslag en jaarrekening 2024, eerste begrotingswijziging 2025 en ontwerpbegroting 2026 en meerjarenperspectief 2027-2029.

Inleiding/aanleiding

Omnibuzz is een gemeenschappelijke regeling (GR) die verantwoordelijk is voor de uitvoering van het vraagafhankelijk, oftewel doelgroepenvervoer (CVV) in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) voor 30 Limburgse gemeenten. In 2024 steeg het klantenbestand van Omnibuzz licht met 1,89% ten opzichte van 2023: van 39.432 naar 40.177 inwoners van deelnemende gemeenten met een indicatie voor vraagafhankelijk vervoer. In de gemeente Heerlen groeide het aantal gerechtigden van 3738 naar 3.935, een stijging van 5,2%.

De gezamenlijke ambitie is verdeeld in 3 pijlers:

1. Kantelen van het doelgroepenvervoer en het gebruik van OV stimuleren (o.a. stimuleren Voor Elkaar Pas en de gesprekken met provincie over spreiding en dekkingsgraad OV);
2. Het efficiënter organiseren van doelgroepenvervoer (o.a. piekbestrijding en het toevoegen van andere, al dan niet incidentele, doelgroepen);
3. Omnibuzz als slimme organisatie (o.a. data-analyse).

Het dagelijks bestuur van de GR Omnibuzz zendt in overeenstemming met artikel 19 en 20 van de GR Omnibuzz aan de deelnemende gemeenten de voorlopige jaarrekening 2024 en de begroting 2026 met meerjarenperspectief aan de deelnemende gemeenten. Omnibuzz ziet tevens aanleiding om de begroting 2025 te wijzigen c.q. te actualiseren (begroting 2025-1). Deze begrotingswijziging 2025-1 betreft zowel voortschrijdend inzicht met betrekking tot de invulling van beleid als ook aanpassing van financiële parameters die inmiddels veranderd zijn. Zo hebben zij de vervoersvraag op gemeenteniveau geactualiseerd in de begroting op basis van het gerealiseerde vervoer in 2024.

De gemeenteraad heeft conform de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen de mogelijkheid om binnen 12 weken een eventuele zienswijze kenbaar te maken aan het dagelijks bestuur van Omnibuzz ten aanzien van de financiële stukken van 2025-1 en 2026. Dit betekent dat de formele deadline hiervoor 23 juni 2025 is. Een zienswijze is de wettelijk voorgeschreven manier om als gemeenteraad invloed uit te oefenen op een begroting. Het algemeen bestuur van Omnibuzz zal in haar vergadering van 2 juli aanstaande overgaan tot definitieve besluitvorming over deze documenten.

Resultaten 2024

Over het boekjaar 2024 behaalde Omnibuzz als geheel een positief resultaat van € 631.104,00. Dit resultaat is met name toe te schrijven aan gunstige ontwikkelingen binnen het GGZ- en leerlingenvervoer, en aan het feit dat de directe en indirecte

Vergadering
gemeenteraad Heerlen

Vergaderdatum
25 juni 2025

Documentnummer 378000

Agendapunt

vervoerskosten op totaalniveau nauw aansloten bij de bijgestelde begroting 2024-1. Het dagelijks bestuur stelt voor dit resultaat grotendeels uit te keren aan de deelnemende gemeenten die in 2024 een positief individueel resultaat hebben behaald, en daarnaast een kleine dotatie van € 1.700 toe te voegen aan de algemene reserve (fiscale achtergrond).

Voor de gemeente Heerlen is, in afwijking van het totaalbeeld, over 2024 sprake van een negatief resultaat. De kosten voor het Wmo-vervoer bedroegen in totaal € 2.809.285, terwijl de gemeentelijke bijdrage € 2.739.706 bedroeg. Dit verschil van € 69.579 is deels opgevangen door onttrekkingen uit eerder gevormde bestemmingsreserves, waaronder ICT (€ 476,00) en data-analyse (€ 4.331,00). Per saldo resteert een bij te dragen bedrag van € 64.771,00.

Hoewel financieel nadelig, is deze uitkomst inhoudelijk te duiden als gevolg van de aanhoudende groei in het gebruik van het doelgroepenvervoer binnen de gemeente Heerlen. Het aantal gereden kilometers nam toe van 645.482 in 2023 naar 703.107 in 2024, een stijging van 8,9%. Conform artikel 18 van de gemeenschappelijke regeling worden de kosten verdeeld op basis van daadwerkelijk gebruik. De bijdrage van Heerlen weerspiegelt dus zowel intensiever gebruik als correcte toerekening volgens het principe van 'kosten op maat'.

Vooruitkijkend naar 2025 en verder wordt in de begrotingen structureel uitgegaan van een lager vervoersvolume ten opzichte van de periode voor corona. Door het beëindigen van de tijdelijke addendumafspraken met vervoerders (die voorzagen in tariefcompensatie bij lagere volumes), kan Omnibuzz op totaalniveau structurele besparingen realiseren. Tegelijkertijd blijft het uitgangspunt van de kostenverdeling ongewijzigd: op basis van daadwerkelijk gebruik per gemeente, zoals bepaald in artikel 18 van de gemeenschappelijke regeling. Dit betekent dat, ondanks een sobere financiële koers, een stijging in vervoersbewegingen alsnog kan leiden tot hogere kosten voor individuele gemeenten. Zeker in het licht van demografische en sociale ontwikkelingen blijft monitoring en bijsturing op lokaal niveau dus noodzakelijk.

1. Verantwoording van het begrotingsjaar 2024 (jaarrekening)

De vervoersvraag stabiliseerde zich in 2024 op ongeveer 80% van het pre-coronaniveau. De gerealiseerde ritten bleven nauw aansluiten bij de begroting 2024-1, wat duidt op een verbeterde voorspelbaarheid van het vervoer. Voor Heerlen was sprake van een toename in vervoerskilometers met 8,9%, een trend die ook zichtbaar is bij andere stedelijke gemeenten. Ondanks deze groei ligt het volume nog 15,66% onder het niveau van 2019.

Financieel kende Omnibuzz op totaalniveau een beperkt negatief resultaat op directe vervoerskosten (€14.000,00), maar ruime onderschrijdingen op indirecte kosten (€149.000,00) en overhead (€99.000,00). Het totaalresultaat voor de 30 Wmo-gemeenten komt daarmee uit op €279.000,00 positief. Het volledige jaarrekeningresultaat (€631.104,00) wordt mede bepaald door het GGZ- en leerlingenvervoer, waarvan de laatste categorie fors positief uitvalt (€336.000,00), vanwege lagere dan geraamde instroom. De gemeente Heerlen neemt hier niet aan deel.

Het aandeel van gemeente Heerlen leidt tot een nabetaling van € 64.771,00.

De klanttevredenheid over de dienstverlening bleef stabiel (8,3), ondanks uitdagingen

zoals het chauffeurstekort. Door het stoppen van de tijdelijke continuïteitsafspraken met vervoerders per 2025 wordt teruggekeerd naar de reguliere raamovereenkomsten.

2. Eerste begrotingswijziging 2025 (2025-1)

De begroting 2025-1 is gebaseerd op realisatiecijfers van 2024 en bevat actualisaties van vervoersvolumes, tarieven en cao-gerelateerde kosten. De totale kosten voor het Wmo-vervoer dalen met €850.000 op totaalniveau. Dit komt voornamelijk door het vervallen van de flexibele tarieven die onder de addendumaafspraken golden. Voor gemeenten met blijvend lage volumes geldt tijdelijk een overgangsregeling ('addendum-light').

Er is gerekend met een generieke opslag van 5% op het volume van 2024. Voor Heerlen betekent dit dat het aangepaste volume is verhoogd met 5%, resulterend in een begroting van €2.860.537,00 (tegenover €2.839.395,00). De lichte stijging past bij de geconstateerde volumegroei in 2024 en het beëindigen van de tijdelijke compensaties.

3. Conceptbegroting 2026 & meerjarenperspectief 2027-2029

De begroting 2026 bouwt voort op de actualisatie in 2025-1. De basis is het gerealiseerde volume in 2024, verhoogd met 2,5% als opslag. Er wordt structureel geen gebruik meer gemaakt van 2019 als referentiejaar. Deze aanpak draagt bij aan realistisch begroten en beperkt bijstellingen achteraf.

Voor Heerlen bedraagt de bijdrage in 2026 €2.967.352,00, een stijging van €106.815,00 ten opzichte van 2025-1. De stijging wordt vooral verklaard door cao-verplichtingen, stijgende leveranciersprijzen, indexaties en hogere kosten voor archivering en privacy. Hoewel er op enkele posten is bezuinigd, is de stijging daarmee slechts beperkt gedempt. In het meerjarenperspectief (2027–2029) blijft voorzichtigheid geboden in verband met het verwachte 'ravijnjaar'. Omnibuzz anticipeert hierop met een sobere koers. Daarnaast is aangekondigd dat per 1 januari 2028 ook de klantafrekening wordt aangepast van zones naar kilometers.

Aandachtspunt begroting 2026 en verder

In het meerjarenperspectief (2027–2029) is voorzichtigheid geboden in verband met het verwachte 'ravijnjaar' voor gemeenten. Landelijk worden gemeenten de komende periode geconfronteerd met een korting op het gemeentefonds, waarbij het jaar 2026 een dieptepunt kent. Hierdoor worden gemeentelijke organisaties gedwongen om te zoeken naar noodzakelijke bezuinigingen.

Wij hebben de gemeenschappelijke regelingen hiervoor medio 2024 aandacht gevraagd middels de brief *Bezuinigingsopgave gemeenschappelijke regelingen*. Zonder bezuinigingen kunnen wij niet akkoord gaan met de begroting. Wij gaan ervan uit dat de gemeenschappelijke regelingen oog hebben voor onze financiële uitdagingen en daartoe de noodzakelijke bezuinigingen in de bedrijfsvoering dan wel in de taken van de organisatie (alsnog) doorvoeren. Dit uitgangspunt geven wij aan alle GR'en mee en is ook met de verschillende deelnemende gemeenten gedeeld.

Omnibuzz anticipeert op deze ontwikkelingen met een sobere en beheersbare financiële koers. Daarnaast is aangekondigd dat per 1 januari 2028 de afrekensystematiek voor klanten zal worden aangepast van zones naar kilometers, gelijk aan de wijze waarop gemeenten al worden afgerekend. Deze wijziging zal gelijktijdig plaatsvinden met de start van nieuwe vervoerscontracten.

Ten aanzien van de overhead en loonkosten is rekening gehouden met actuele cao-ontwikkelingen, doorwerking van stijgende ORT-/DOT-vergoedingen en beperkte indexaties (2,5% voor salarissen, 2,8% voor overhead). De organisatie blijft zich inzetten om deze kosten in lijn te houden met gemeentelijke normen.

Kader

- Gemeentewet
- Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr)
- Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015)
- Gemeenschappelijke regeling Omnibuzz (GR Omnibuzz)

Kernthema:

Volwassenen maatwerkvoorzieningen

Bevoegdheid

Raad

Voorstel

1. Bij wijze van zienswijze in te stemmen met begrotingswijziging 2025-1 Omnibuzz
2. Bij wijze van zienswijze in te stemmen met begroting 2026 Omnibuzz

Argumenten

1.1 In de verantwoording over 2024 komen geen onjuistheden naar voren.

De jaarrekening sluit aan op de kaders en de tussentijdse begroting(s)wijziging met de daaraan gestelde uitgangspunten. Het saldo van de algemene reserve bedraagt per 31 december 2024 € 725.949,00 en komt hiermee tussen de afgesproken minimum- en maximumpositie (€ 550.000,00 - € 760.000,00). Aanvulling van de reserve is daarmee niet aan de orde.

1.2. Een begroting 2026 die realistisch is.

Het hanteren van de realisatie over het jaar voorafgaand aan het jaar waarop de begroting betrekking heeft met een opslag van 2,5% wordt voor 2026 realistisch geacht, rekening houdend met indexering.

Tegenargumenten en risico's

2.1. Toenemende kosten door stijgend gebruik.

Bezuinigingen zijn nog niet behaald, mede doordat de kosten voor het doelgroepenvervoer in Heerlen blijven toenemen als gevolg van groeiend gebruik, terwijl de kostenverdeling op basis van daadwerkelijk gebruik ongewijzigd blijft. Deze trend leidt tot structureel hogere bijdragen vanuit de gemeente, ongeacht de totale besparingen op GR-niveau.

2.2. De draagkracht van gemeente onder druk.

In verband met de bezuinigingsopgaven door dalende Rijksbijdragen verzoekt de gemeente Heerlen om binnen de gemeenschappelijke regeling (GR) aanvullende taakstellingen van 5% te realiseren. Met inachtneming van het risico benoemd onder punt 2.1, blijft de inzet gericht op het behalen van deze bezuinigingsdoelstelling

Kosten en dekking

Jaarrekening 2024

Ondanks het positieve financiële resultaat van Omnibuzz, resulteert dit voor de gemeente Heerlen in een nabetaling van € 64.771,00. Het resultaat is al verwerkt in de jaarrekening van de gemeente Heerlen.

Deze nabetaling vloeit voort uit het feit dat Omnibuzz meerdere diensten aanbiedt, waarvan niet alle door de gemeente worden afgenomen. Op de niet afgenomen diensten is het positieve resultaat behaald voor de Omnibuzz.

Begrotingswijziging 2025-01

De financiële impact voor de gemeente Heerlen na de begrotingswijziging 2025-01 leidt tot extra kosten van 21.143,00. De extra kosten van de begrotingswijziging passen binnen de huidige begroting.

Begroot	€ 2.857.821
Geboekt tot voorstel	€ 1.412.258
Verplichtingen	€1.419.983
Saldo	€ 25.579
Voorstel	€ 21.143
Eindsaldo	€ 4.436
Reserveringen	€ 0

Begroting 2026

Alle kosten worden begroot op kostenplaats 434104.60660006 Vervoersvoorzieningen.

Begroot	€ 3.126.490
Geboekt tot voorstel	€ 0
Verplichtingen	€ 0
Saldo	€ 3.126.490
Voorstel	€ 2.967.352
Eindsaldo	€ 159.138
Reserveringen	€ 0

Communicatie

De beleidsmedewerker draagt verdere zorg voor de communicatie van besluitvorming op dit voorstel naar Omnibuzz.

Evaluatie

n.v.t.

Planning, procedure en uitvoering

Het dagelijks bestuur heeft de voorlopige jaarrekening en de ontwerpbegroting, inclusief begrotingswijziging 2025-1, vastgesteld en op 31 maart 2025 ter kennisname toegezonden aan de colleges van B&W en de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten.

Op 23 juni 2025 wordt de zienswijze van de gemeenteraad kenbaar gemaakt aan het dagelijks bestuur van Omnibuzz. De behandeling van de betreffende stukken is geagendeerd voor de vergadering van het algemeen bestuur op 2 juli 2025.

Conform artikel 29, lid 3, van de Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz vindt in 2026 een eerste evaluatie van de regeling plaats. Deze evaluatie heeft betrekking op de werking van de regeling als geheel en kan aanleiding geven tot aanpassing van de governance, taken of werkwijzen binnen de GR. De gemeente Heerlen volgt deze evaluatie actief.

Bijlagen

- Concept jaarverslag 2024 Omnibuzz
- Uitgangspuntennotitie Omnibuzz 2025-1, 2026 en 2027-2029
- Concept begrotingswijziging 2025-1 Omnibuzz
- Concept begroting 2026 & meerjarenperspectief 2027-2029 Omnibuzz

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Heerlen,

de burgemeester,

de secretaris a.i.,

drs. R. Weaver

drs. R. van Wuijtswinkel

Dit voorstel is digitaal ondertekend en is daarom niet voorzien van handtekeningen

raadsbesluit

De raad der gemeente Heerlen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.

documentnummer ;

gezien het advies van de raadscommissie ;

besluit:

Aldus besloten tijdens de vergadering van de raad van de gemeente Heerlen van

de griffier,

de voorzitter,

drs. T.W. Zwemmer

drs. R. Weaver